

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY

od roku szkolnego 2018/2019

JĘZYK POLSKI

Przykładowy zestaw zadań (EO_C)

Czas pracy: 120 minut

Czas pracy może być przedłużony zgodnie z przyznanym dostosowaniem.

GRUDZIEŃ 2017

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa

Informacje dla uczniów

- Przeczytaj uważnie teksty, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj tylko własnymi słowami, chyba że w zadaniu polecono inaczej.
- Na ostatniej stronie zamieszczona jest lista lektur obowiązkowych.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Sławomir Mrożek

ARTYSTA

Kogut przeczytał ogłoszenie: „Potrzebujemy zwierząt – Cyrk”.

– Zgłoszę się – powiedział, składając gazetę. – Zawsze chciałem być artystą.

Po drodze snuł wielkie plany:

– Sława i pieniądze. A może nawet wyjazdy za granicę.

– I z powrotem – dodał Lis.

– Dlaczego z powrotem? Za granicą podpiszę kontrakt z Metro Goldwyn Meyer¹.

Dyrektor przyjął go na świeżym powietrzu, gdzie urzędował. Właśnie rozwijano namiot cyrkowy. Ja i Lis zatrzymaliśmy się opodal.

– Bardzo mi miło, że pan się do nas zgłasza. Można poznać godność?

– Lew – przedstawił się Kogut krótko.

– Lew? – zdziwił się dyrektor. – Czy jest pan tego pewny?

– Ewentualnie tygrys.

– No dobrze. Niech pan zaryczy.

Kogut zaryczał, jak umiał.

– Owszem, nieźle, ale są lepsze lwy od pana. Gdyby się pan zgodził na koguta, to co innego. Wtedy mógłbym pana zaangażować.

– Ja dla pana przyjemności nie będę udawał ptaka – obraził się Kogut.

– Żegnam wobec tego.

W drodze powrotnej Kogut milczał ponuro. Wreszcie nie wytrzymałem.

– Co ci strzeliło do głowy, dlaczego chciałeś grać lwa?

– Jak to, dlaczego... – odpowiedział za niego Lis. – Czy widziałeś kiedy artystę bez ambicji?

Sławomir Mrożek, *Małe prozy*, Kraków 1990.

¹Metro Goldwyn Meyer – znana amerykańska wytwórnia filmowa.

[173 słowa]

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Artysta Sławomira Mrożka to utwór, w którym pod postaciami zwierząt kryją się cechy ludzkie.	P	F
Z utworu Sławomira Mrożka wynika, że warto być sobą.	P	F

Zadanie 2. (0–1)

Wyjaśnij, dlaczego Kogut nie został przyjęty do pracy w cyrku.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 3. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Na podstawie tekstu można wnioskować, że cechą, która najbardziej charakteryzuje Koguta, jest

- A. uczciwość.
- B. skromność.
- C. próżność.
- D. przebiegłość.

Zadanie 4. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W drodze powrotnej Kogut *milczał ponuro*, ponieważ

- A. nie podpisał kontraktu z Metro Goldwyn Meyer.
- B. przyjaciele przeszkadzali mu w trakcie rozmowy z dyrektorem cyrku.
- C. została mu zaproponowana do odegrania rola tygrysa.
- D. przyjęty przez niego sposób otrzymania pracy się nie sprawdził.

Zadanie 5. (0–2)

a) Wyjaśnij, jaki związek z treścią utworu Sławomira Mrożka ma jego tytuł.

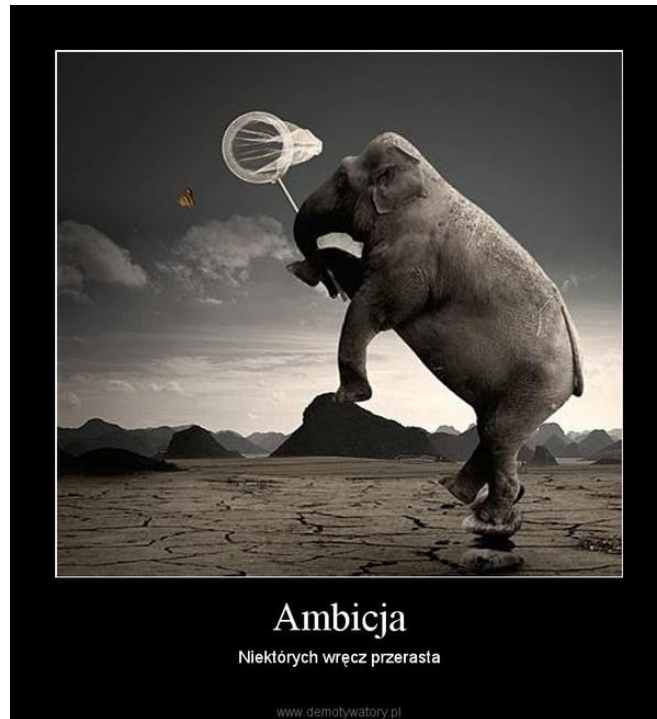
.....
.....

b) Jak sądzisz, czy Kogut był prawdziwym artystą? Odpowiedź uzasadnij.

.....
.....

Zadanie 6. (0–2)

Czy treść poniższego mema jest zgodna z wymową utworu Sławomira Mrożka? W uzasadnieniu sformułuj dwa argumenty odnoszące się zarówno do utworu, jak i do mema.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 7. (0–2)

a) Wyjaśnij znaczenie sformułowania *ryczeć jak lew*.

.....
.....

b) Podaj dowolny związek frazeologiczny, w którym występuje nazwa zwierzęcia, i wyjaśnij znaczenie tego związku.

.....
.....

Zadanie 8. (0–1)

W opowiadaniu Sławomira Mrożka zostało użyte sformułowanie „coś strzeliło komuś do głowy”, które oznacza, że ktoś wpadł na dziwny, szalony pomysł. Zbuduj zdanie, w którym wykorzystasz to sformułowanie w sposób świadczący o jego rozumieniu.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 9. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1–2.

W zdaniu *Za granicą podpiszę kontrakt z Metro Goldwyn Meyer* podkreślony wyraz pełni funkcję A/B, ponieważ C/D.

- A. okolicznika
- B. dopełnienia
- C. wskazuje na miejsce odbywania się czynności
- D. określa cechę przedmiotu czynności

Zadanie 10. (0–3)

Wymień bohatera lektury obowiązkowej, na którego działania miała wpływ ambicja. Podaj nazwisko autora i tytuł utworu, wskaż bohatera i wyjaśnij, na czym ten wpływ polegał.

Autor: Tytuł:

Bohater:

Wpływ ambicji na bohatera:

.....

Zadanie 11. (0–2)

Podane poniżej zdanie uzupełnij brakującymi znakami interpunkcyjnymi.

Zwierzęta w naszym życiu nie zjawiają się bez powodu udzielają nam nauk o tym jak zostać lepszym człowiekiem

Anna Szumacher

CO TO JEST WIRTUALNE MUZEUM?

Wyobraźcie sobie muzeum czynne całą dobę, bez żadnych opłat, kolejek i zatłoczonych sal. Muzeum, do którego możecie wejść, kiedy tylko macie na to ochotę, nawet gdy znajduje się w innym mieście. Albo kraju. Teraz w wirtualnym muzeum jest to możliwe.

Muzeum wirtualne to muzeum, które można zwiedzać przez internet, bez wychodzenia z domu. W przypadku muzeów tradycyjnych spacerujemy od sali do sali, oglądając kolejne gabloty. Tutaj siedzimy wygodnie we własnym fotelu, a proces zwiedzania przeniesiony został na monitor.

Są różne typy wirtualnych muzeów. W niektórych mamy możliwość oglądania tylko sal, w innych – tylko zabytków, jednak najlepsze muzea pozwalają nam na zwiedzanie dające podobne wrażenia do tych, jakie znamy z własnego doświadczenia. Dzięki wykorzystaniu najnowszych technologii możemy oglądać panoramiczne zdjęcia sal oraz fotografie znajdujących się tam ciekawych eksponatów. I tak jak w tradycyjnym muzeum mamy możliwość, by rozejrzeć się dookoła, przybliżyć konkretne obiekty, czytać opisy, a nawet wysłuchać opowieści przewodnika.

Wirtualne muzea mogą być tak samo interesujące dla osób, które nigdy w danym muzeum nie były i chciałyby zapoznać się z jego zbiorami, jak i dla tych, którzy chcieliby sobie odświeżyć konkretne kolekcje lub poszerzyć wiedzę o znanych już zabytkach. To również świetny sposób na zwiedzanie dla osób starszych, niepełnosprawnych lub po prostu mieszkających daleko od siedziby wybranego muzeum.

Większość wirtualnych muzeów działa na podobnej zasadzie, dlatego jeśli opanujemy „chodzenie” po jednym, z innymi nie powinniśmy mieć problemu. Wirtualne zwiedzanie może trochę przypominać sterowanie w grach – za pomocą myszki komputerowej. Trójwymiarowe sale są zdjęciami autentycznie istniejących sal. Tak samo jest w przypadku zabytków i gablot, które w dużej części możemy oglądać na zbliżeniach. Poszczególne muzea mogą różnić się ikonami informującymi o tym, co możemy zrobić, jednak do wszystkiego wystarczą nam przyciski komputerowej myszki i poruszanie nią w wybranych kierunkach.

Prezentacja zbiorów uzależniona jest od konkretnej instytucji, która zdecydowała się na przeniesienie zabytków na ogólnie dostępną stronę internetową. Zazwyczaj wirtualne muzeum oferuje możliwość oglądania wnętrza sal muzealnych dzięki zdjęciom panoramicznym. Dostępne są też zdjęcia, trójwymiarowe projekcje, a także filmy związane z konkretnymi obiektami. Jednak to nie wszystko. Wirtualne muzeum jest określeniem dosyć rozległym, nieograniczającym się do konkretnych budynków czy przedmiotów. W ofercie dostępnej do zwiedzania przez internet możemy znaleźć na przykład panoramiczne zdjęcia miejsc interesujących pod względem historycznym, geograficznym i kulturowym. Do tego muzea wirtualne często dają dostęp do opisów i rysunków, a także diagramów, nagrań audiowizualnych oraz tematycznych artykułów. Nie ma już ograniczeń finansowych, czasowych ani przestrzennych.

Na podstawie: Anna Szumacher, *Co to jest wirtualne muzeum?*, <http://cafeseniior.pl>

Zadanie 12. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Wirtualne muzeum wymaga bezpośredniej obecności zwiedzających w miejscu przechowywania eksponatów.	P	F
Wirtualne muzeum wykorzystuje osiągnięcia nowoczesnych technologii.	P	F

Zadanie 13. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Anna Szumacher porównała wirtualne zwiedzanie do poruszania się myszką w grze komputerowej, aby

- A. podkreślić wyjątkowość wirtualnego muzeum.
- B. odwołać się do doświadczeń bliskich internaucie.
- C. zniechęcić do korzystania z wirtualnego muzeum.
- D. oddać trudność w poruszaniu się po wirtualnym muzeum.

Zadanie 14. (0–2)

Która forma muzeum, Twoim zdaniem, jest lepsza: muzeum tradycyjne czy muzeum wirtualne? Podaj dwie zalety wybranej przez siebie formy.

Zaleta 1.

.....
.....

Zaleta 2.

.....
.....

Zadanie 15. (0–2)

Przeczytaj definicję wyrazu *wirtualny* ze słownika języka polskiego.

1. «stworzony w ludzkim umyśle, ale prawdopodobnie istniejący w rzeczywistości lub mogący zaistnieć»
2. «wykreowany na ekranie komputera, telewizora, ale tak realistyczny, że wydaje się rzeczywisty»

a) Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

W zdaniu *Wirtualne muzea mogą być tak samo interesujące dla osób, które nigdy w danym muzeum nie były i chciałyby zapoznać się z jego zbiorami, jak i dla tych, którzy chcieliby sobie odświeżyć konkretne kolekcje lub poszerzyć wiedzę o znanych już zabytkach* wyraz *wirtualne* nawiązuje do **A/B** definicji słownikowej, a całe zdanie pełni funkcję **C/D**.

A. pierwszej	C. argumentu
B. drugiej	D. hipotezy

b) Ułóż zdanie z wyrazem *wirtualny*.

.....

.....

.....

Zadanie 16. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1–2.

W pierwszym zdaniu tekstu autorka używa czasownika *wyobrazić* w trybie

A.	rozkazującym,	aby zachęcić do	1.	otwarcia wirtualnego muzeum.
B.	przypuszczającym,		2.	odwiedzenia wirtualnego muzeum.

Zadanie 17. (0–2)

Przeczytaj poniższą bajkę Ignacego Krasickiego *Dwaj malarze*.

Dwaj portretów malarze słyęli przed laty:
Piotr dobry, a ubogi. Jan zły, a bogaty.
Piotr malował wybornie, a głód go uciskał,
Jan mało i źle robił, więcej jednak zyskał.
Dlaczegoż los tak różny mieli ci malarze?
Piotr malował podobne, Jan piękniejsze twarze.

Jak sądzisz, który z malarzy – Jan czy Piotr – był lepszym artystą? W uzasadnieniu sformułuj dwa argumenty.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 18. (0–1)

W Muzeum Powstania Warszawskiego wystawione są m.in. eksponaty, których fotografie zamieszczono poniżej.

Kamera filmowa

Drukarnia

Gazeta podziemna

Który z tytułów wybranych spośród A–D oddaje tematykę przedstawionych fotografii? Wybierz właściwą odpowiedź.

- A. Miejsca zdarzeń z czasów Powstania Warszawskiego.
- B. Głód w czasie Powstania Warszawskiego.
- C. O pracy lekarzy w czasie Powstania.
- D. Media powstańczej Warszawy.

Lista lektur obowiązkowych¹

Klasy IV–VI

Jan Brzechwa, *Akademia Pana Kleksa*

Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks)

René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań)

Rafał Kosik, *Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi*

Ignacy Krasicki, wybrane bajki

Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*

Adam Mickiewicz, *Powrót taty, Pani Twardowska, Pan Tadeusz* (fragmenty, w tym: opisy, zwyczaje i obyczaje, polowanie i koncert Wojskiego)

Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*

Bolesław Prus, *Katarynka*

Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*

John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*

Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*

Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*

Wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie, o Orfeuszu i Eurydyce

Biblia: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o siewcy, o talentach, o pannach roztropnych, o miłosiernym Samarytaninie

Wybrane podania i legendy polskie, w tym o Lechu, o Piaście, o Kraku i Wandzie

Wybrane baśnie polskie i europejskie, w tym: Charles Perrault, *Kopciuszek*, Aleksander Puszkin, *Bajka o rybaku i rybce*

Klasy VII i VIII

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym treny I, V, VII, VIII

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona, Śmierć Pułkownika, Świtezianka, Dziady* część II, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie, Pan Tadeusz* (całość)

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis, Latarnik*

Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Stefan Żeromski, *Szyfowe prace*

Sławomir Mrożek, *Artysta*

Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

¹ W latach 2019–2021 na egzaminie będą pojawiały się pytania dotyczące lektur obowiązkowych tylko dla klasy VII i VIII.